

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.192/2024/23. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. november hó 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntette miatt Terheltl ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. március hó 13. napján kelt 6.B.543/2022/55. számú ítéletét megváltoztatja.

A nyomozás során a 01000/405/2021.bü. szám alatt felvett bűnjeljegyzéken az 1-13., 18., 31. és 35-42. tételszámon szereplő nyomok, minták és anyagmaradványok, valamint a mintavételhez használt eszközök, zsákok lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzi. A 30. és 34. tételszámon szereplő késeket elkobozza.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettében [Btk.160.§ (1) bekezdés (2) bekezdés d) pont], ezért 14 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Úgy rendelkezett, hogy a vádlott a kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható. A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyak jogi sorsáról, a vádlottnak kiadandó készpénzt a bűnügyi költség biztosítására visszatartotta. Döntött a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A Btk.164.§ (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés szerinti testi sértés vétsége miatti eljárást a Be.567.§ (1) bekezdés g) pontja alapján magánindítvány hiányában megszüntette. Úgy foglalt állást, hogy bár az ügyészség a vádban külön e cselekményt jogilag nem minősítette, de a vád leíró részében a magatartás szerepelt, a vádat ki kell méríteni, ezért határozott a külön megszüntető rendelkezés szükségességéről.

[3] A törvényszék a 2023. május 9. napján kelt 6.B.543/2022/22. számú végzésével az információs rendszer vagy adat megsértése vétsége [Btk.423.§ (1) bekezdés] miatt a vádlottal szemben folytatott eljárást a Be.567.§ (1) bekezdés f) pontja alapján – mivel a bűncselekménynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége – megszüntette. A megszüntető határozat a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.191/2023/5. számú végzése nyomán 2023. július 13. napján jogerőre emelkedett.

[4] Az ügyész a vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, a vádlott és védője elsősorban az ítélet részbeni megalapozatlansága miatt, szakértői bizonyítás felvétele céljából, másodlagosan a kiszabott büntetés lényeges enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[5] A testi sértés vétsége miatti eljárás megszüntetését fellebbezés nem érintette.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.37/2023. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[7] A fellebbezések elbírálását a Be.598.§ (2) bekezdése alapján tanácsülésen indítványozta, bejelentette, hogy nyilvános ülés kitűzése esetén azon az ügyész nem vesz részt.

[8] Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával járt el, a tényállás és a büntető és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentős tények felderítése érdekében szükséges bizonyítást lefolytatta.

[9] A tényállás mentes a Be.592.§ (1) és (2) bekezdésben írt hibáktól és hiányosságoktól, hiánytalan, az ügyiratok tartalmának megfelel és téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, ezért a Be.591.§ (1) bekezdés I. fordulata alapján a másodfokú felülbírálat alapját képezheti.

[10] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiánytalanul vette számba, egyenként és összességében is a logika szabályainak megfelelően értékelte, ezért eltérő tényállás megállapításának, a tényállás kiegészítésének, helyesbítésének a Be.593.§ (1)-(2) bekezdése szerinti alapja nem áll fenn.

[11] A nyomszakértői vélemény kirekesztésére vonatkozó védői indítvány nem alapos, a pótlólagos helyszíni szemle jegyzőkönyve (nyomozati irat 261-271. oldal) valamint a 305. oldalán szereplő 2021. február 3. napján készült jelentés tanúsága szerint az első helyszíni szemlét követően nem történt illetéktelen behatolás a lakásba.

[12] Alap nélkül került a védő által kifogásolásra a halottszemle keretében történt halottvizsgálati jegyzőkönyv és vélemény azon megállapítása, mely szerint a sértett halála a halottszemle megkezdése előtt 7-10 órával korábban állhatott be, mivel a nyomozati irat 231. oldal tanúsága szerint a halottszemle a halottvizsgálattal indult, amelynek ideje 2021. február

2. napja 02:20 perc volt, így a halottszemle révén visszszámolással, hozzávetőleg megállapítható elkövetési idő nem mond ellent a tényállásban rögzítettnek.

[13] A vádlott motivációjára nézve tanúvallomások és okirati bizonyítékok állnak rendelkezésre, ezeket az elsőfokú bíróság szintén hibamentesen és hiánytalanul értékelte. Ekként az a védelmi hivatkozás sem fogadható el, hogy az eljárás során nem merült fel bizonyíték az elkövetés célzatára, a vádlott motivációjára.

[14] Az elsőfokú bíróság – a vádlotti védekezés irányára figyelemmel – kiemelt figyelmet fordított a vádlott beszámítási képességének vizsgálatára, amelyre nézve a vádlott elmemegfigyelésének iratai és az igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény állt rendelkezésre.

[15] Az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a beszámítási képesség vizsgálatára vonatkozó további szakértői bizonyítás elrendelésére irányuló indítványt, a szakvéleménnyel szemben felhozott védelmi kritikák nem alaposak. A szakértők a bírósági meghallgatásuk során a kifogásokra választ adtak, a vádlott az orvosi iratok és a tanúvallomások szerint a cselekményt megelőzően hosszú évek óta, gyógyszer szedése nélkül sem szenvedett el epilepsziás kis vagy nagy rohamot, ekként gyógyultnak volt tekinthető. Emellett az ilyen eseménynek a cselekmény lefolyásában való közrehatása egyrészt a rohamok szakértők által leírt jellemzői alapján, másrészt a többmozzanatú, akaratlagos, nagy erejű szúró és vágó mozgást igénylő cselekménysorra figyelemmel egyébként is kizárt.

[16] A vádlott által szedett altatószernek a vádlott beszámítási képességére való kihatására az eljárás során nem merült fel adat, annak lehetőségét a szakértők kizárták, további bizonyítás ebben a körben sem szükséges.

[17] Az tanú2 tanú vallomásának kirekesztésére vonatkozó védelmi indítvány sem volt alapos, az e körben az ítélet [104] bekezdésében írtak helytállóak.

[18] Az ügyészi álláspont szerint az irányadó tényállás alapján okszerű a vádlott bűnösségére levont következtetés, felmentésre, vagy a vele szemben indult büntetőeljárás megszüntetésére nincs a másodfokú eljárásban sem alap.

[19] Az élet elleni bűncselekmény minősítése szintén törvényes, az ítélet [120]-[121] bekezdésében írtakkal egyetértett. A védő által ezzel szemben előadott érvek nem foghatnak helyt, mert a vádlott nem csupán a késsel szúrta meg több ízben a sértettet, hanem a baltával is több sérülést okozott, a sértett nyaka nagyfokú, többrendbeli balta általi sértés által roncsolt állapotban volt a feltalálásakor, a vádlott kevés híján elválasztotta a sértett fejét a testétől, emellett további testrészein is bántalmazta. A vádlott a cselekmény során földre került sértett bántalmazásával nem hagyott fel, alsótestét lemeztelenítette, és azon tovább bántalmazta. Az elkövetés e módja alapján a vádlott a cselekményt emberi mivoltából kivetközve, brutálisan, a sértett emberi méltóságának megalázásával követte el, ami a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapítására ad törvényes alapot. Az elsőfokú bíróság által is hivatkozott 3/2013. Büntető jogegységi határozat II/4. pontja szerint e minősítő körülmény

megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy eszméletvesztése folytán a sértett mekkora fájdalomérzést viselt el.

[20] A védő perbeszédében felvetette a jogos védelmi helyzet fennállta, illetve az erős felindulásban elkövetett emberölés büntette megállapításának lehetőségét, azonban e körben semmilyen ténybeli alapot nem jelölt meg, illet az irányadó tényállás sem tartalmaz. Ugyanakkor, amint a Kúria a BH2021.35. számú jogesetben megállapította, "bármiféle bizonyítékértékelési, mérlegelési tevékenység alapját konkrét bizonyítékból származó tényyszerű adat, körülmény kell képezze; az nem feltételezésen alapuló, fel nem merült ténybeliségre vonatkozó spekulatív tevékenység. Ez utóbbi ugyanis nem más, mint kétségek mesterséges előállítás, illetve mesterséges kétségek előállítás - valós ténybeli alap nélkül -, ez pedig semmibe vezető."

[21] Az elkövetéskor hatályban volt büntető törvény alkalmazása helyes, az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg a határozott ideig tartó szabadságvesztés irányadó középértékét.

[22] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket jórészt helytállóan tárta fel, azonban a legsúlyosabb büntettek egyikét elkövető vádlott esetében alig van jelentősége büntetlen előéletének (56/2007. BK vélemény II/1. pont), nem indokolt javára írni a cselekményt követő önsértését, mivel ennek indoka nem csak a megbánása lehetett, arra utaló nyilatkozatot csupán az utolsó szó jogán tett.

[23] Súlyosító körülményként kell értékelni azonban a vádlott cselekményének erkölcsileg különösen elítélendő okát, ami aljas indok megállapítására nem ad alapot, azonban a büntetéskiszabás során a vádlott terhére értékelhető (56/2007. BK vélemény II/9. pont).

[24] A Btk.80.§ (1) bekezdésében írtak szerint a bűnösség foka ugyancsak a büntetéskiszabás körében vizsgálható, ezért a vádlott emberölésre irányuló egyenes szándékának e tekintetben, és nem a büntetéskiszabási tényezők között van jelentősége.

[25] Az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeknek eltúlzott jelentőséget tulajdonított, és a büntetés kiszabásakor a Btk.79.§-ában, illetve a 80.§ (1) és (2) bekezdésében írtakkal szemben az elbírált bűncselekmény tárgyi súlyát, a vádlott személyiségszerkezetében rejlő okból való fokozott társadalomra veszélyességét, valamint bűnösségének fokát nem a társadalom védelme érdekében indokolt mértékben vette figyelembe, amikor a középértéket sem elérő tartamú szabadságvesztés büntetést szabott ki.

[26] Úgy a speciális, mint a generális prevenció, és ezen keresztül a társadalom védelme egyaránt azt indokolja, hogy az egyik legsúlyosabb büntetőjogi megítélésű bűncselekményt erkölcsileg mélyen elítélendő okból elkövető vádlottal szemben a bíróság a törvény szigorával járjon el. Ennél enyhébb megítélésre a feltárt enyhítő körülmények sem adnak alapot, különösen mivel az 56/2007. BK vélemény szerint nem a büntetéskiszabási tényezők száma, hanem azoknak az ügyre vonatkozó hatása bír jelentőséggel. Az ügyben

feltárt enyhítő körülmények pedig a középértéknél enyhébb büntetés kiszabására nem adhatnak alapot.

[27] A vádlottal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása szükséges a büntetési célok elérése érdekében, a kiszabott büntetés lényeges enyhítésére vonatkozó védelmi indítvány nem foghat helyt.

[28] Egyetértett az ügyészség az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vádlott a cselekménye révén méltatlanná vált arra, hogy a közügyek gyakorlásában a jogtisztelő állampolgárokkal együtt részt vegyen, az azoktól történő eltiltása a Btk.61.§ (1) bekezdése alapján törvényes, annak tartama tovább nem súlyosítható, csökkentésére nincs törvényes alap.

[29] A bűnjelekre vonatkozó rendelkezések alapvetően törvényesek, azonban az 1-13., 18., 31., és 35-42. tételszámon szereplő nyomok, minták és anyagmaradványok, valamint a mintavételhez használt eszközök, zsákok lefoglalására az eljárás során, a helyszíni, illetve halottszemlén nem került sor, azokat csak rögzítették. Ebből következően a le nem foglalt bűnjelek lefoglalásának megszüntetésére nem kerülhet sor, a megsemmisítésüket a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet (R.) 50.§ (1a) bekezdése alapján lehet elrendelni. A bűnjel fogalmába az R.1.§ (1) bekezdés a) pontja alapján beletartoznak a le nem foglalt dolgok is, azonban a Be.320.§ (2) bekezdése szerinti rendelkezés csak a lefoglalt dolgokra vonatkozhat. Erre tekintettel a le nem foglalt bűnjelek lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezés mellőzése szükséges. Az eljárás során lefoglalt, a 30. és 34. tételszámon szereplő kések értéktelen dolognak nem tekinthetők, azonban osztják az ítélet [133] bekezdésében írt balta sorsát, pengehosszúságuk alapján közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek tekinthetők, a Btk.72.§ (1) bekezdés d) pontja alapján azokat el kell kobozni.

[30] Indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be.606.§ (1) bekezdése alapján változtassa meg, a vádlottal szemben kiszabott büntetést a szabadságvesztés tartamának emelésével súlyosítsa, a bűnjelekre vonatkozó rendelkezést pontosítsa, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[31] A vádlott védője 2024. július 12. napján kelt beadványában indítványozta igazságügyi elmeorvos, neurológus, pszichológus és farmakológiai szakértő kirendelését.

[32] A Fővárosi Törvényszékhez benyújtott 2023. október 13. napján kelt bizonyítási indítványban írt, a törvényszék által nem teljesített bizonyítási indítványok figyelembevételét is kérte.

[33] Előadta, hogy az igazságügyi elmeorvosszakértők véleményében foglaltakkal nem ért egyet. Álláspontja szerint a bizonyítottan (toxikológia szakvélemény) a cselekmény elkövetésekor a vádlott szervezetébe jutott és nagy dózisban jelen lévő Zolpidem Fenil 4 karbonsav - különös tekintett a vádlott alapbetegségére – befolyásolhatta a beszámítási

képességét, hozzásegíthette a cselekmény elkövetéséhez. E kérdés eldöntése nem tartozik igazságügyi elmeorvos szakértői kompetenciába, kizárólagosan farmakológus szakértő kompetencia körét képezi.

[34] Sérelmezte a védő azt is, hogy az elmeorvos szakértői vizsgálat során nem működött közre igazságügyi szakpszichológus szakértő. A IMEI-ben pszichológus vizsgálta a vádlottat, aki nagyfokú Borderline személyiségszerveződést diagnosztizált. A beszámítási képesség tekintetében feltétlenül értékelendő a Borderline szindróma. Az, hogy ez eléri-e a beszámítás kóros szintjét, kizárólag igazságügyi szakpszichológus szakértői kompetenciába tartozó kérdés. A szakértőkre vonatkozó igazságügyi módszertani levél részletesen előírja, hogy amennyiben felmerül a neurológiai eltérés (epilepszia), és ez a vizsgálat időpontjában a szakértők előtt ismert volt, célzott vizsgálatokat kellett volna végezni és körültekintően kellett volna figyelembe venni, mely az elmeorvos szakértők részéről nem történt meg.

[35] A vádlott védője írásbeli fellebbezés indokolásában fellebbezését kizárólag az emberölés büntette tekintetében, valamint a büntetés kiszabását érintően tartotta fenn védencével egyezően.

[36] Sérelmezte az ítélet megalapozatlanságát, mely álláspontja szerint a másodfokú eljárásban bizonyítás felvétele útján kiküszöbölhető, a helyes tényállás megállapítható.

[37] Az elmeorvos szakértők által előadottakat a törvényszék aggálytalannak minősítette, a vélemény alapján megállapította, hogy a cselekmény elkövetésének idején a vádlott korábbi epilepsziája már gyógyultnak volt tekinthető, és kizárta azt, hogy a cselekmény elkövetésekor akár nagy, akár kis rohama lett volna Tévesen fogadta el a törvényszék a szakértők azon nyilatkozatát, hogy egy hosszabb cselekménysornál a részleges, a vizsgált személyre hátrányos tényekkel kapcsolatos emlékezetkiesések nem patológiás gyökerűek, hanem védekezési tematikából, taktikából adódtak. A vádlott esetleges gyógyszerfogyasztása sem támasztott kétségeket az elsőfokú bíróságban, hiszen az orvos szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata szerint ez nem befolyásolta a bűncselekményt, epilepsziás betegeknél az altató amúgy is csökkenti egy roham kialakulásának valószínűségét.

[38] Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a kirendelt igazságügyi elmeorvos szakértők által a nyomozás során készített szakvélemény aggályos, mely a bírósági szakban sem került kiküszöbölésre.

[39] Az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 14. számú módszertani levele - mely minimum szakmai követelmény gyűjtemény - szerint a szakvéleménynek ki kell mondania, pontosan miben állt a vizsgálat, milyen kórisme került megállapításra, mely pszichopatológiai tünetek alapján tette megállapításait a vizsgálatkori és a cselekvéskori állapot feltárása körében a szakértő.

[40] Ha a szakvélemény nem felel meg a módszertani levélben megfogalmazott követelményeknek, akkor nem aggálytalan, utalt a védő ekörben a Kúria Joggyakorlat Elemző Csoportjának 2014. december 19. napján kiadott összefoglaló véleményére is. Bár azt elismerte, hogy a Be. közvetlenül nem hivatkozik a módszertani levelekre, de több helyen is

megköveteli a szakértőktől, hogy definiálják az általuk használt módszereket. A 14. számú módszertani levél - amely nem csupán egy ajánlás a szakértői vizsgálatok elvégzésére és a szakvélemény tartalmára - egyértelműen írja elő a vizsgálati protokollt és a szakvélemény kötelező tartalmi elemeit, melyek nem kerültek teljesítésre. A hivatkozott módszertani levél 2. pontja a szakmai ténymegállapítások alcímén azon kötelezettséget taglalja, miszerint a szakértőknek értékelni kell szakvéleményükben a megelőző orvosi, pszichológusi vizsgálatot, mely ugyancsak hiányzik. A szakvélemény átemelte az IMEI-ben készült pszichológiai véleményt, amelyet olyan pszichológus készített, aki igazságügyi szakértői kompetenciával nem rendelkezik. E pszichológus gyakorlatilag Borderline személyiségtorzulást véleményezett, mely pszichiátriai kórkép diagnosztizálása igazságügyi elmeorvos szakértői feladat lenne, mely azonban nem került vizsgálatra, pedig érinthetné a vádlott beszámítási képességét.

[41] A szakvéleményben nem foglalkoztak a szakértők a vádlott epilepsziás megbetegedésével, neurológiai és pszichofarmakológiai vizsgálatot sem végeztek az epilepsziás betegségben szenvedő vádlottnál annak ellenére, hogy a Zolpidem hatóanyaga 93 nanogramm/milliliter arányban jelen volt a toxikológiai vélemény szerint, erre egyébként kompetenciával sem rendelkeztek volna.

[42] A módszertani levél III. részében írtak szerint a pszichopathológiás elváltozások feltárása lett volna szükséges, azonban ez sem olvasható ki a szakvéleményből, a tárgyaláson sem kerültek megválaszolásra az ezzel kapcsolatos kérdések. A módszertani levél 111.3. pontja szerint a tájékozódó jellegű belgyógyászati és neurológiai vizsgálat szerves része kellett volna legyen a szakértői vizsgálatnak, MR és EEG vizsgálat elvégzése is szükséges lett volna. Utóbb, fogvatartás alatt készített CT felvétel alapján olyan neurológiai gócot találtak a vádlott agyában, amely epilepsziára és agyi infarktusra utalt. A módszertani levél IV. 1. pontja alapján EEG vizsgálat nélkülözhetetlen eszméletvesztéses rosszullétek, egyes tudatzavarok esetén. Ilyen vizsgálat nem történt, a szakértők az egy évvel ezelőtti MR és EEG leleteket használták fel, arra pedig nem tudtak kielégítő választ adni, hogy miért nem tartották szükségesnek új EEG vizsgálat elvégzését. A vélemény többszörösen is megalapozatlan, azt a bizonyítékok köréből ki kellett volna rekeszteni, új szakértőt kellett volna kirendelni.

[43] A megalapozott tényállás megállapíthatóságához a védő a bizonyítási indítványait a továbbiakban is fenntartotta.

[44] A büntetés kiszabás körében előadta, hogy az enyhítő körülmények körében nagy jelentősége lehet az aggálytalan összevont elmeorvosi, pszichológiai, farmakológusi véleménynek.

[45] További enyhítő körülményként kérte értékelni az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt időt, mely a vádlottnak nem felróható.

[46] Utalt arra, hogy a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nem tartotta indokoltnak a terhelt javára írni a cselekményt követő önsértését, mivel álláspontja szerint ennek indoka nemcsak a megbánás lehetett. A vádlott önsértésének kizárólagosan a tette következménye felismerésével való szembesülést követő mély megbánás lehetett az oka.

[47] Utalt a védő arra is, hogy a vádlott cselekményének erkölcsileg különösen elítélendő volta – szemben az ügyészi állásponttal – további súlyosító körülményként nem értékelhető. Az, hogy a cselekményt esetlegesen féltékenység vagy bosszú motiválta, valós ténybeli alapot nélkülöző, nem bizonyított hipotézis. Az elkövetés módját, körülményeit a törvényalkotó a különös kegyetlenséggel való elkövetéshez rendelt joghátránnyal már értékelte, ez további súlyosító körülményként való értékelést nem alapozhat meg, hiszen az a kétszeres értékelés tilalmába ütközne.

[48] Hivatkozott a védő arra is, hogy védence egy a cselekményt közvetlenül megelőző törvény módosítás miatt a feltételes szabadság kedvezményéből is kizárásra került, mely nem elhanyagolható tényező a büntetés tartamának megállapítása során.

[49] Kérte a kiszabott büntetés lényeges enyhítését.

[50] Az ítéltábla az ügyet tanácsülésen elbírálnak találta, azonban a vádlott védője nyilvános ülés, illetve bizonyítás felvétele céljából tárgyalás kitűzését kérte. Az ügyész bejelentette, hogy a kitűzött nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

[51] A nyilvános ülésen a védő perbeszédében az írásbeli fellebbezés indoklásban írtakat adta elő. Utalt arra is, hogy bizonyítási indítványai elutasítása esetén az ítélet hatályon kívül helyezését is kéri, mert a megalapozatlanság csak szakértői bizonyítással küszöbölhető ki.

[52] A vádlott felszólalásában védőjéhez csatlakozott.

[53] A vádlott az utolsó szó jogán megtett nyilatkozatában bocsánatot kért a sértett családjától, elmondta, hogy tettével kel és fekszik, azt nagyon megbánta, nem akart tönkre tenni két családot.

[54] A fellebbezések nem vezetett eredményre, a fellebbviteli főügyészség indítványa sem helytálló.

[55] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.590.§ (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[56] A Be.590.§ (4) bekezdése szerint az ítéltábla csak a fellebbezéssel érintett bűncselekményre vonatkozó rendelkezéseket bírálta felül, a testi sértés vétsége miatti eljárás megszüntetés ellen nem jelentettek be fellebbezést. Az (5) bekezdésben írtakra tekintettel azonban e cselekményt is vizsgálta az ott írtak szerint, megállapította, hogy eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül helyezésnek nincs helye, a megszüntetés törvényes a helyes minősítésű cselekmény vádja alól.

[57] Az emberölés büntetése vonatkozó teljes körű felülvizsgálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta. A bizonyítást teljes terjedelemben lefolytatta, valamennyi olyan bizonyítékot értékelési körébe vont, amelyek a tényállás megállapítása szempontjából relevánsak voltak, ezek alapján megalapozottan állapította meg a történeti tényállást, az mentes a Be.592.§ (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól, ezért a Be.591.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő. Olyan ok, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhetné, nem került feltárára.

[58] Az előterjesztett bizonyítási indítványokat az ítéltábla elutasította. A vádlott elmeállapotát az eljárásban elmeorvosszakértők vizsgálták. Az ítéltábla a szakvélemény kiegészítését, új szakértők kirendelését a lentebb kifejtett okokból nem tartotta szükségesnek.

[59] Az elsőfokú bíróság a védő igazságügyi elme, neurológiai, kliniko-farmakológiai, pszichiátriai, illetve az orvosszakértői vélemény kiegészítése céljából új igazságügyi szakértők kirendelésére irányuló védői bizonyítási indítványokat az 51-I. számú végzésével helyesen utasította el. A fentebb hivatkozott, az elsőfokú eljárásban 2023. október hó 13. napján előterjesztett védői bizonyítási indítványban szerepelt MR, EEG, CT vizsgálatok elvégzetése, Borderline személyiségzavar vizsgálata a vádlottnál, melyet nyilvánvalóan az elsőfokú bíróság sem tartott szükségesnek, mert ebben az esetben a szakvélemény kiegészítését rendelhette volna el, a másodfokú bíróság ezen vizsgálatok elvégzetésének szükségtelenségével egyetértett.

[60] Ehelyütt szükséges utalni arra is, hogy a védő által kirendelni indítványozott szakértő jelenleg nem lát el szakértői tevékenységet, szakterülete pedig a védő által felsorolttal szemben csecsemő és gyermekgyógyászat, gyermek- és ifjúsági pszichiátria.

[61] A jelen ügyben kirendelt szakértők esetében a szükséges kompetenciák adottak voltak, farmakológiai szaktudásra pedig az ügy megítélése szempontjából releváns kérdésre nem volt szükség.

[62] Utalni szükséges arra is, hogy azon védői kritika, miszerint az írásbeli igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény nem felelt meg az Országos Igazságügyi Orvosszakértői Intézet 14. számú módszertani levelében foglaltaknak minden tekintetben, részben nem fog helyt, részint pedig nem releváns, a felhasználhatóságot, annak megalapozottságát az ítéltábla megítélése szerint nem érinti. A módszertani levél bevezetője szerint csupán az egységes értékelhetőséget segíti elő, olyan formai és tartalmi követelményeket rögzít, amelyek e célt elősegíthetik, kötelező alkalmazása nem előírt. A módszertani levél IV. pontja foglalkozik a kiegészítő vizsgálatokkal az igazságügyi pszichiátriai vizsgálatokhoz. Eszerint a szakértő feladata annak mérlegelése, hogy véleménye alátámasztására milyen kiegészítő vizsgálatokat (pl. EEG) tart szükségesnek. A 2. pont szerint a pszichológia vizsgálat a szakértői feladattól függően válhat szükségessé, általában akkor szükséges, ha a gyengeelméjűség enyhébb formája nehezen ítéltető meg. Ha a beszámítási képesség teljes volta nem kétséges, pszichológus bevonása nem szükséges. A szakértők arra is felhívták a figyelmet, hogy az intézeti vizsgálatot követő rövid időn belül újabb pszichológiai tesztek elvégzésének a szakmai protokoll szerint nem is lett volna helye.

[63] A védő által hiányolt módszertan megjelölés elmaradása a véleményben ugyancsak nem releváns, mert a szakértők a vélemény szóbeli kiegészítése során a vizsgálati módszerről, metódusról számot adtak.

[64] A módszertani levél alapján a védő által hiányolt neurológiai vizsgálat megtörtént, mindkét szakértő neurológiai szakvizsgával rendelkezik, szakértől szakértő az epilepszia gyógyításában és megítélésében több éves gyakorlati tapasztalattal rendelkezik.

[65] A toxikológiai vélemény valóban kimutatta, hogy a vádlott vizeletében zolpidem-fenil-4-karbonsav volt, mely a Zolpidem inaktív bomlásterméke. A Zolpidem altató hatású, az álmatlanság rövid távú kezelésére alkalmas, kereskedelmi forgalomban kapható gyógyszerkészítmények hatóanyaga. Az altatószernek a vádlott beszámítási képességére kihatására nem merült fel adat, még az sem volt megállapítható, hogy azt a vádlott a cselekmény előtt vagy után vette be, de befolyásoló szerepét a szakértők kizárták, további bizonyítás, farmakológus szakértő bevonása ebben a körben sem lett volna szükséges.

[66] A törvényszék az ítéltábla álláspontja szerint – szemben a vádlott védője érvelésével - a bizonyítási eljárást a bizonyítandó tényekre teljes körben lefolytatta, a szakvéleményt adó orvosszakértőket megidézte, a releváns kérdéseket feltette, melyre a vádlottnak és védőjének két tárgyalási napon is lehetősége volt. A véleménnyel kapcsolatban felsorolt aggályokat az ítéltábla nem osztotta.

[67] Osztotta a törvényszék álláspontját az ítéltábla abban a körben is, hogy törvénytelenül beszerzett bizonyítékként csupán a terhelt első nyomozati kihallgatásának jegyzőkönyvét kellett kirekeszteni.

[68] A védő által korábban hivatkozott további bizonyítékok nem törvénytelenül kerültek beszerzésre, így tanú2 tanú (vádlott korábbi házastársa) vallomásának kirekesztésére nem volt alap.

[69] A nyomszakértői vélemény kirekesztésére vonatkozó elsőfokú eljárásban tett védői indítvány sem volt alapos, a pótlólagos helyszíni szemle jegyzőkönyve, valamint a nyomozati iratok 305. oldalán fellelhető 2021. február 3. napján készült jelentés szerint az első helyszíni szemlét követően nem történt illetéktelen behatolás a lakásba, a nyomozóhatóság részéről a bent lévő hörcsög elhelyezése érdekében került sor ideiglenesen a hatósági zár eltávolítására, majd visszazárásra, a lezáró címke száma megegyező. A nyomszakértői vélemény kizárását a bizonyítékok köréből nem indokolja az a körülmény sem, hogy egyes elemeit az elsőfokú bíróság nem tette a tényállás részévé.

[70] A védő az elsőfokú eljárásban kifogásolta a halottszemle keretében felvett halottvizsgálati jegyzőkönyv és vélemény megállapítását, mely szerint a sértett halála a halottszemle megkezdése előtt 7-10 órával korábban állhatott be, mivel a halottszemle a halottvizsgálattal indult, amelynek ideje 2021. február 2. napján 2 óra 20 perckor volt, az ott leírt hozzávetőlegesen megállapított elkövetési idő nem mond ellent a megállapított tényállásban foglaltaknak.

[71] A védői hivatkozás szerint hiányzott a bizonyíték vádlott célzatára, motivációjára. A helyesen leírtak szerint erre a vádlott testvéreinek, tanú10-nej és tanú4-nek, valamint tanú5-nek és tanú3nak a tanúvallomásában foglaltak is rendelkezésre állnak, melyet az elsőfokú bíróság helyesen taglalt és állapított meg. A szakértői vizsgálat alapján megállapított személyiségzavart, a személyiségjegyeket, a bosszúszomjat, indulatosságot, esetenként agresszióra hajlamosságot, lobbanékonytságot, féltékenységet, csökkent kudarcűrő képességet a kihallgatott tanú8, tanú3, tanú6, tanú10, tanú4, tanú2 és tanú5 tanúk is megerősítették.

[72] A megállapított tényállás az iratok tartalmának megfelelő, teljes, logikai hibától mentes, az a másodfokú eljárásban irányadó volt a Be.591.§ (1) bekezdése szerint.

[73] A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat maradéktalanul felsorolta, azokat összevetette, megindokolta, téves logikai következtetése nem volt. Az indokolás irathű, meggyőző és teljeskörű volt, az kiegészítésre nem szorul.

[74] A védő fellebbezésének fő vonulata a vádlott beszámítási képességével volt kapcsolatos. Terhelt1 személyiségével, viselkedésével, beszámítási képességével kapcsolatban értékelt tanúvallomások és orvosi dokumentumok, mint okirati bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a vádlott hosszú éveken keresztül gyógyszer szedése nélkül sem szenvedett el epilepsziás rohamot, gyógyultnak volt véleményezhető.

[75] Előadták az igazságügyi elmeorvos-szakértői véleményt készítő szakértők azt is, hogy ennyi eseménytelen idő elteltével már csak újabb megalapozott diagnosztikai vizsgálatok alapján (alvásmegvonásos EEG, koponya MR) lenne ismételten kimondható, hogy a vádlott epilepsziás, amely nem történt meg a fogvatartás során, bár arra merültek fel adatok, hogy a vádlottnak volt rohama.

[76] Az epilepsziás rohamok szakértők által leírt jellemzői alapján, valamint a cselekmény jellemzőire tekintettel rohamban a cselekmény elkövetése kizárt, ezért a vádlott esetleges epilepsziás betegségének a vádlott beszámítási képességére kihatóan jelentősége nem volt.

[77] A szakértők utaltak arra is, hogy amennyiben a vádlott váratlan rossz élethelyzetbe kerül, mint pl. a bűncselekmény elkövetése utáni fogvatartása, cellatársakkal összezártaság, az epilepsziás roham a hosszú tünetmentes időszak után is visszatérhet.

[78] A védő által hivatkozott vádlotti személyiségszerkezetnek az elmeorvosi szakértői vélemény szerint befolyása a vádlott beszámítási képességre nem volt, a szakértők az IMEI-ben keletkezett szakpszichológusi véleményt a szakvélemény elkészítésénél felhasználták, arra megállapításokat alapítottak, mely nem kifogásolható. A szakértők a személyiségzavarral kapcsolatos védői kérdést akként válaszolták meg, hogy akkor lehetne bármiféle személyiségzavar miatti korlátozás vagy kizártság a beszámítási képességet illetően, ha a cselekmény idején a személyiségzavar elérte volna a kóros elmeállapot szintjét, amely nem valósult meg. A fentebb hivatkozott módszertani levél szerint a

beszámíthatóságot súlyosabb eseteiben a személyiségzavar is befolyásolhatja. A személyiségzavar önmagában nem betegség, biológiai és környezeti tényezők hatására alakul ki, a személyiség összetevői nem illeszkednek harmonikusan egymásba, ez a kiegyensúlyozatlan állapot teremti meg egyes esetekben a társadalmi szabályokhoz való alkalmazkodás nehézségeit, különösen testi-lelki megterhelések esetén. Az ilyen dekompenzációk lehetnek olyan fokúak, amelyek kimerítik a kóros lelki reakciók, pszichés állapotok fogalmát, s olyan mértékűek lehetnek, hogy a beszámíthatóságot enyhe vagy súlyosabb fokban korlátozzák, kivételesen kizárhatják. A szakértők egyértelműen és egyezően foglaltak állást tekintetben, hogy a személyiségzavar a vádlott esetében semmilyen korlátozó tényezőt nem jelentett.

[79] A helyesen megállapított tényekből a törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény jogi minősítése törvényes, megfelel az anyagi jogszabályoknak.

[80] A vádlott elkövetéskori tudattartalmára a törvényszék helyesen a Kúria 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatában írt szempontok figyelembevételével következtetett.

[81] Helyesen indokolta a törvényszék, hogy a cselekmény miért minősül emberölés büntetnének. A kifejtettekkel az ítéltábla minden tekintetben egyetértett.

[82] A támadott testtájékokból, a szúrások, vágások erejéből, azok sokszoros ismétlődéséből, az elkövetés eszközeiből az emberölés büntetnének egyenes szándékára vonható következtetés.

[83] Figyelemmel arra, hogy a védelmi perorvoslat a minősített eset megállapíthatóságát is támadta, hangsúlyozni szükséges, hogy a másodfokú bíróság a különös kegyetlenséggel elkövetés minősítő körülmény alkalmazásával, annak indokaival (ítélet [121] bekezdés) egyetértett. A védő által az elsőfokú eljárásban előadott érvek a minősítő körülmény hiányát illetően nem foghatnak helyt. A vádlott késsel és baltával is nagyszámú sérülést okozott, a sértett nyakát csaknem elválasztotta a testétől, emellett további testrészeken is folytatta a bántalmazó magatartást. A földre került sértett bántalmazásával nem hagyott fel, alsótestét lemeztelenítette, ott is tovább bántalmazta. Az elkövetés e módja alapján a vádlott a cselekményt emberi mivoltából kivetkőzve, a sértett emberi méltóságának megalázásával követte el, ami a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapítására törvényes alapot ad. Nincs jelentősége a minősítő körülmény megállapíthatósága szempontjából annak a védő által hivatkozott körülménynek, hogy a sértett a gyors eszméletvesztése következtében már nem szenvedett el a lényegeset meghaladó szenvedést. Rögzítette az elfogadott szakvélemény, hogy a sérüléseket még életében szenvedte el a sértett, a szúrt és metszett sérülések jelentős szenvedést okozhattak neki, a vágott sérülések azonban oly rövid időn belül vezethettek a halálához, hogy elhúzódó szenvedésről itt nem tudtak nyilatkozni. A kezdeti vágott sérüléseknél a sértett eszméletét veszthette.

[84] A védő korábban hivatkozott felindult állapotra is védence részéről az elkövetés során. A Btk.161.§-a privilégizált esetként szabályozza az erős felindulásban elkövetett

emberölést. Jelen ügyben méltányolható okból származó erős felindulás nem állapítható meg, ennek ténybeli alapjai hiányoznak.

[85] Az ölési cselekmények általában indulati cselekmények, ezért a szokványos indulat hatása alatti elkövetés nem alapozza meg az emberölés privilegizált esetének megállapítását. Ehhez méltányolható okból, éplélektani alapon kialakuló indulat magas foka szükséges, amelynek következtében az elkövető belső egyensúlya megbomlik, elveszti önkontrollját, tudatszűkült állapotba kerül, melynek hatása alatt cselekszik. A felindulást kiváltó ok ugyanakkor nem tekinthető méltányolhatónak, ha az indulatot kiváltó okot az elkövető felróhatóan maga idézi elő. (EBH 2019.B.1.) A helyesen megállapított tényállásból nem lehetett olyan kontrollálatlan mérvű elkövetői indulatra következtetni a sértetti magatartás által kiváltva, amely a privilegizált eset megállapításához vezethetne. Az ügyészi okfejtés helyes abban a körben, hogy a vádlott alaptalan, a sértettet uralni kívánó, manipulatív féltékenysége, ennek során fokozódó, majd kirobbanó agressziója méltányolható okból származó felindulásnak semmiképpen nem tekinthető.

[86] Szintén a korábbi védői felvetés kapcsán reflektálni szükséges arra is, hogy a jogos védelmi helyzet ténybeli alapjai ugyancsak hiányoznak. Az a körülmény, hogy a vádlott kezén is volt vágott sérülés, még nem veti fel a jogos védelmi helyzetét.

[87] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság többnyire felsorolta. A vádlott lényegében beismerte az ölési cselekményt, az utolsó szó jogán megbánásának is hangot adott, bocsánatot is kért a sértett hozzátartozójától, ezért nem fogadható el az ügyészi érvelés. Kétségtelenül hivatkozott a vádlott emlékezetkiesésre, de az elmeorvos-szakértők álláspontja szerint ezen védekezési mechanizmus tipikus olyan esetekben, amikor a személyiség nem képes megbirkózni az elkövetett tettel. Kétségtelenül elhárításnak tűnik, de nem kérdőjelezi meg, hogy a terhelt valóban szembefordult-e saját tetteivel.

[88] A cselekmény után megkísérelt öngyilkosságot célzó magatartása ugyancsak helyesen került értékelésre, szemben az ügyészi érveléssel.

[89] Súlyosító körülményként kell ugyanakkor értékelni az ügyészi álláspontnak megfelelően a cselekmény erkölcsileg különösen elítélendő okát, ami aljas indok megállapítására nem ad alapot, azonban a büntetéskiszabás során a vádlott terhére értékelhető (56/2007. BK vélemény II/9. pont), szemben a védői állásponttal.

[90] Az a körülmény, hogy jogszabályváltozás kapcsán a vádlott már a feltételes szabadság kedvezményéből is kizárt, a büntetés kiszabásánál enyhítő körülményként nem jöhet számításba.

[91] Ugyanígy nem értékelhető a vádlott javára a további időmúlás, hiszen a másodfokú eljárás az elsőfokú ítélet kihirdetését követő 9. hónapban lefolytatásra került.

[92] A fentebb kifejtettek alapján értelemszerűen a vádlott beszámítási képességét érintően sem lehetett olyan ténymegállapítást tenni, amely további enyhítő körülményként lett volna értékelhető.

[93] A kiszabott büntetés tettarányos, megfelel a bűnösségi körülményeknek, enyhébb büntetés nem érhetné el a célját, ugyanakkor súlyosabb büntetés kiszabása sem szükséges. Az ítéltábla úgy foglalt állást, hogy a vádlottal szemben a nyomatékos enyhítő körülmények alapján a középérték alatt egy évvel megállapított büntetés kapcsán nincs szükség szigorúbb büntetés kiszabására.

[94] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapítása helytálló.

[95] A vádlott a feltételes szabadság lehetőségéből kizárt, mert minősített emberölés büntetnéért felel. (Btk.38.§ (4) bekezdés e) pont)

[96] A szabadságvesztés büntetésbe a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése alapján a törvényszék helyesen beszámította a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt.

[97] A bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezéseket az ítéltábla az ügyészi indítványban írtaknak megfelelően kiegészítendőnek, illetve módosítandónak tartotta a rendelkező részben írtak szerint. Osztotta az ügyészi álláspontot tekintetben, hogy a rendelkező részben a bűnjeljegyzéken megjelölt sorszámokon szereplő bűnjelek nem kerültek lefoglalásra, a bíróság pedig csak az ügyben lefoglalt bűnjel jogi sorsáról dönthet a Be.320.§ (2) bekezdése szerint. Mindezek alapján az e bűnjelek lefoglalásának megszüntetésre vonatkozó rendelkezést mellőzni kellett. A megsemmisítésüket a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet (R.) 50.§ (1a) bekezdése alapján lehet elrendelni. A bűnjel fogalmába ugyanis az R.1.§ (1) bekezdés a) pontja alapján beletartoznak a le nem foglalt dolgok is. Elmaradt a rendelkezés 2 lefoglalt kés vonatkozásában, azokat mind közbiztonságra veszélyes eszközöket a Btk.74.§ (1) bekezdés d) pontja alapján az ítéltábla elkobozta.

[98] A fent írtakra figyelemmel az ítéltábla a Be.599.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen a törvényszék ítéletét a Be.606.§ (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben annak helyes indokainál fogva a Be.605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[99] Az ítéltábla a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése alapján a szabadságvesztés büntetésbe beszámította.

Budapest, 2024. november hó 21. napján

dr. Magócsi István

dr. Fatalin Judit

Radnainé dr. Solymosi Viktória

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. március hó 13. napján kelt 6.B.543/2022/55. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.192/2024/23. számú ítéletével eszközölt változtatással 2024. november hó 21. napján jogerőre emelkedett.

2024. november hó 21. napján

dr. Magócsi István

a tanács elnöke